FORSKRIFT OM OPPTAK, STUDIER, VURDERING OG GRADER VED UNIVERSITETET I BERGEN

KAPITTEL 1 VIRKEOMRÅDE **3**

KAPITTEL 2 GRADER **3**

§ 2.1 TILDELING AV GRADER 3
§ 2.2 TILLEGGSBETEGNELSER FOR GRADEN BACHELOR 3
§ 2.3 TILLEGGSBETEGNELSER FOR GRADEN MASTER 4
§ 2.4 KRAV TIL OMFANG OG SAMMENSETNING AV GRADEN BACHELOR 6
§ 2.5 KRAV TIL OMFANG OG SAMMENSETNING AV GRADEN MASTER 7
§ 2.6 KRAV TIL OMFANG OG SAMMENSETNING AV GRADENE CAND. MED. OG CAND. PSYCHOL. 8
§ 2.7 KRAV OM TILKNYTNING: ANTALL STUDIEPOENG AVLAGT VED UIB FOR UTSTEDELSE AV GRAD 8
§ 2.8 KRAV VED TILDELING AV NY GRAD SOM HELT ELLER DELVIS INKLUDERER EN TIDLIGERE TILDELT GRAD 9
§ 2.9 KRAV TIL INNHOLD OG SAMMENSETNING AV GRAD I SAMARBEID MED ANDRE INSTITUSJONER 9

KAPITTEL 3 STUDIER **10**

§ 3.1 STUDIESTRUKTUR OG STUDIEPLAN 10
§ 3.2 OPPRETTING, ENDRING OG NEDLEGGING AV STUDIEPROGRAM, STUDIERETNINGER OG EMNER 11
§ 3.3 INNPASSING, FRITAK OG GODKJENNING 11
§ 3.4 INNPASSING AV EXAMEN PHILOSOPHICUM OG INNFØRINGSEMNER/ EXAMEN FACULTATUM 12

KAPITTEL 4 OPPTAK OG UTDANNINGSPLAN **13**

§ 4.1 GENERELT OM OPPTAK OG OPPTAKSBEHANDLING 13
§ 4.1.1 Om opptak og opptaksbehandling for masterstudier *13*
§ 4.1.2 Om opptak til kortvarige studier *14*
§ 4.2 UTDANNINGSPLAN 14
§ 4.2.1 Rettigheter ved gyldig utdanningsplan *14*
§ 4.2.2 Utdanningsplan del 1 og 2 ..... *15*
§ 4.3 STUDIESTART, NY STUDENT 15
§ 4.3.1 Utsatt studiestart *16*
§ 4.4 KRAV VED SEMESTERSTART, ALLE STUDENTER 16
§ 4.4.1 Betaling av semesteravgift hvert semester *16*
§ 4.4.2 Unntak fra krav om betaling av semesteravgift *16*
§ 4.4.3 Oppdatering og bekreftelse av utdanningsplanen hvert semester *16*
§ 4.5 ENDRINGER I UTDANNINGSPLAN; STUDIEPROGRESJON 17
§ 4.5.1 Deltidsstudier *17*
§ 4.6 MANGLENDE PROGRESJON I HENHOLD TIL UTDANNINGSPLAN 17
§ 4.7 PERMISJON 17
§ 4.8. TERMINERING AV UTDANNINGSPLAN 18
§ 4.9 ADGANG TIL VURDERING FOR PERSONER UTEN OPPTAK TIL STUDIER VED UNIVERSITETET I BERGEN 19

KAPITTEL 5 UNDERVISNING **20**

§ 5.1 STUDIEÅRET 20
§ 5.2 UNDERVISNINGSSTED 20
§ 5.3 UNDERVISNINGSTILBUD 20
§ 5.4 UNDERVISNINGSOPPTAK, MELDING TIL OG FREMMØTE TIL UNDERVISNING 21
§ 5.5 OBLIGATORISK UNDERVISNINGSAKTIVITET 21
§ 5.6 TILRETTELAGT UNDERVISNING 22
§ 5.7 UNDERVISNINGSSPRÅK 22

KAPITTEL 6 VURDERING **23**

§ 6.1. ALLMENT OM VURDERING 23

§ 6.2 VURDERINGSFORMER OG VURDERINGSORDNINGER 23
§ 6.2.1 Vurderingsformer 23
§ 6.2.2 Særskilt om skriftlig skoleeksamen 24
§ 6.2.3 Særskilt om muntlig eksamen 24
§ 6.2.4 Særskilt om hjemmeeksamen 24
§ 6.2.5 Særskilt om mappevurdering eller annen løpende vurdering: 25
§ 6.2.6 Særskilt om gruppevurdering 25
§ 6.3 FLERE VURDERINGSDELER 25
§ 6.4 MÅLFORM OG SPRÅK I OPPGAVETEKSTER OG BESVARELSER 25
§ 6.4.1 Målform og språk i oppgavetekster 25
§ 6.4.2. Språk i besvarelser 26
§ 6.5 BRUK AV HJELPEMIDLER OG KILDER 26
§ 6.5.1. Allment om hjelpemidler og kilder 26
§ 6.5.2 Særskilt om hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen 26
§ 6.6 NÅR EN VURDERING BEGYNNER 26
§ 6.7 ANNULLERING AV VURDERINGSMELDING 27
§ 6.8 ANTALL VURDERINGSFORSØK 27
§ 6.9 AVBRUTT VURDERING 28
§ 6.10 GYLDIG FRAVÆR 28
§ 6.10.1 Hva som regnes som gyldig fravær 28
§ 6.10.2 Krav til dokumentasjon av gyldig fravær 28
§ 6.10.3 Frist for innlevering av dokumentasjon 29
§ 6.11 NY VURDERING 29
§ 6.12 OM PRAKTISK GJENNOMFØRING AV SKRIFTLIG SKOLEEKSAMEN 29
§ 6.13 SÆRSKILT TILRETTELEGGING AV VURDERING 30
§ 6.13.1 Tilrettelegging 30
§ 6.13.2 Søknadsfrist 30
§ 6.13.3 Krav til dokumentasjon 30
§ 6.13.4 Søknadsbehandling 31
§ 6.14 STED FOR VURDERING 31

KAPITTEL 7 KARAKTERSYSTEM OG SENSUR 32

§ 7.1 KARAKTERSYSTEM 32
§ 7.2 SENSUR 34
7.2.1 Sensurfrist 34
7.2.2 Protokoll 34
7.3 SENSOR 34
7.3.1 Allment om sensor 34
7.3.2 Krav til antall sensorer 34
§ 7.4 KUNNGJØRING AV SENSUR, FRIST FOR BEGRUNNELSE OG KLAGE 35
§ 7.5 BEGRUNNELSE OG KLAGE 35
§ 7.6 BEGRENSNINGER I KLAGERETTEN 36
§ 7.7 ANONYMITET VED SENSUR OG VED KLAGE OVER KARAKTERFASTSETTINGEN 36
§ 7.8 BEREGNING AV GJENNOMSNITT AV BOKSTAVKARAKTERER 36
§ 7.9 JUSTERENDE MUNTLIG 37

KAPITTEL 8 VITNEMÅL, DIPLOMA SUPPLEMENT OG KARAKTERUTSKRIFT 38

§ 8.1 VITNEMÅL 38
§ 8.2 DIPLOMA SUPPLEMENT 38
§ 8.3 KARAKTERUTSKRIFT 39
§ 8.4 AUTORISASJON FOR HELSEPERSONELL 39

Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen (UiB)…(dato)…med hjemmel i lov 1. april 2005 nr.15 om universiteter og høyskoler (univl. av 1. april 2005).

KAPITTEL 1 VIRKEOMRÅDE

(1) Forskriften gjelder fra og med ….2012 for opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen.

(2) Forskriften gjelder studenter som har opptak til og er deltagere i flerårige, ettårige, mer kortvarige studier eller i enkeltemner, herunder også i ulike typer videreutdanningstilbud og i studieopphold tilknyttet utvekslingsavtaler.

(3) Forskriften gjelder også personer som avlegger eksamen etter lov av 1. april 2005 nr.15 om universiteter og høyskoler (univl.) § 3-10, uten å være tatt opp som student.

(4) For fellesgrader, både lavere og høyere grad, som tilbys i samarbeid med ett eller flere andre læresteder, kan det gjelde egne regler. Det samme gjelder for enkeltemner eller årsstudier som ikke inngår i en grad ved Universitetet i Bergen, samt for utdanninger som er særskilt organisert som videreutdanningstilbud.

(5) Forskriften gjelder ikke for doktorgradsutdanninger, likevel slik at i den grad doktorgradsutdanningen inkluderer emner, emnegrupper eller lignende som også kan inngå i studieprogrammer som nevnt i §§ 2.2 og 2.3, gjelder reglene her.

For forskerutdanningen gjelder *forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.)* ved Universitetet i Bergen, godkjent av universitetsstyret 12.06.2003 og *forskrift for graden doctor philosophiae* vedtatt av Det akademiske kollegium 25.09.97.

KAPITTEL 2 GRADER

Fastsatt med hjemmel i § 3-2 i univl. av 1. april 2005, *forskrift om grader og yrkesutdanninger*, *beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høgskoler av 16. desember 2005* og *forskrift om krav til mastergrad av 1. desember 2005.*

§ 2.1 Tildeling av grader

Fakultetene selv tildeler graden for de studieprogrammene de tilbyr og administrerer.

§ 2.2 Tilleggsbetegnelser for graden bachelor

(1) Tilleggsbetegnelsen for graden bachelor på grunnlag av et treårig studieprogram ved Det humanistiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Det psykologiske fakultet og Det medisinsk-odontologiske fakultet angis som følger:

Bachelor i <navn på studieprogrammet>
Bachelor of <navn på programmet på engelsk>

Tilleggsbetegnelsen for graden bachelor i utøvende musikk og skapende musikkutdanning på grunnlag av et fireårig studieprogram ved Det humanistiske fakultet angis som følger:

Bachelor i <navn på studieprogrammet>
Bachelor of <navn på programmet på engelsk>

(2) Tilleggsbetegnelsen for graden bachelor på grunnlag av et treårig studieprogram ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet angis som følger:

Bachelor i naturvitenskap <navn på valgt spesialisering>
Bachelor of Science in <navn på valgt spesialisering>

Tilleggsbetegnelse for graden bachelor på grunnlag av et fireårig sammenhengende (integrert) studium for adjunktyrket med faglig tyngde i matematikk og naturfag angis som følger:

Bachelor i naturvitenskap med integrert praktisk-pedagogisk utdanning
Bachelor of Science and Education

(3) Tilleggsbetegnelse for graden bachelor på grunnlag av et studieprogram som fører frem til en fellesgrad angis i samsvar med et særskilt vedtak om betegnelse.

§ 2.3 Tilleggsbetegnelser for graden master

(1) Tilleggsbetegnelsen for graden master på grunnlag av et toårig studieprogram ved Det humanistiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Det psykologiske fakultet angis som følger

Master i <navn på programmet>
Master of Philosophy in <navn på programmet på engelsk>

(2) Tilleggsbetegnelsen for graden master på grunnlag av et toårig studieprogram ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet angis som følger:

Master i <programnavn>
Master of Science in <navn på programmet på engelsk>

(3) Tilleggsbetegnelsen for graden master på grunnlag at et toårig studieprogram ved Det medisinsk-odontologiske fakultet angis som følger:

Master i <programnavn>
Master in <navn på programmet på engelsk>

(4) Tilleggsbetegnelsen for graden master på grunnlag av et femårig studieprogram i odontologi skal være

Master i odontologi
Master of Dentistry

(5) Tilleggsbetegnelsen for et femårig studieprogram i farmasi skal være

Master i farmasi
Master of Pharmacy

(6) Tilleggsbetegnelsen for graden master på grunnlag av et femårig studieprogram i rettsvitenskap skal være

Master i rettsvitenskap
Master of Laws

(7) Tilleggsbetegnelse for graden master på grunnlag av et femårig sammenhengende (integrert) studium ved Det humanistiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Det psykologiske fakultet angis som følger:

Master i <navn på program>
Master of Philosophy in <navn på programmet på engelsk>

(8) Tilleggsbetegnelse for graden master på grunnlag av et femårig sammenhengende (integrert) studium i matematisk-naturvitenskapelige eller teknologiske fag angis som følger:

Master i <navn på program>
Master of Science in <navn på programmet på engelsk>

(9) Tilleggsbetegnelse for graden master på grunnlag av et femårig sammenhengende (integrert) studium for lektoryrket med faglig tyngde i kultur, språk og samfunnsfag angis som følger:

Master i <kultur, språk og samfunnsfag> med integrert praktisk-pedagogisk utdanning
Master of Philosophy and Education

(10) Tilleggsbetegnelse for graden master på grunnlag av et fireårig sammenhengende (integrert) studium for lektoryrket med faglig tyngde i matematikk og naturfag angis som følger:

Master i naturvitenskap med integrert praktisk-pedagogisk utdanning
Master of Science and Education

(11) Tilleggsbetegnelse for graden master på grunnlag av et femårig sammenhengende (integrert) studium for lektoryrket med faglig tyngde i naturvitenskap og matematikk angis som følger:

Master i naturvitenskap med integrert praktisk-pedagogisk utdanning

Master of Science and Education

(12) Tilleggsbetegnelse for graden master på grunnlag av et erfaringsbasert studium på 1 ½ år eller to år angis som

Master i <navn på program>
Master of Arts in <navn på programmet på engelsk>

(13) Tilleggsbetegnelsen for graden master på grunnlag av toårig engelskspråklig masterprogram i språk, samfunnsfag eller kultur angis som følger:

Master of Philosophy in <name of the programme>

(14) Tilleggsbetegnelsen for graden master på grunnlag av toårig engelskspråklig masterprogram i matematisk-naturvitenskapelige eller teknologiske fag angis som følger:

Master of Science in <name of programme>.

(15) Tilleggsbetegnelsen for graden master for ett-årige masterprogram angis i samsvar med et særskilt vedtak om betegnelse og oversettelse.

(16) Tilleggsbetegnelse for graden master på grunnlag av et studieprogram som fører frem til en fellesgrad angis i samsvar med et særskilt vedtak om betegnelse og oversettelse.

§ 2.4 Krav til omfang og sammensetning av graden bachelor

Merknad [ig1]: jf tidligere § 30 og fakultære utfyllende regler vedr dette

(1) Ved Universitetet i Bergen kan graden bachelor oppnås på bakgrunn av et bestått treårig studieprogram, tilsvarende 180 studiepoeng med følgende obligatoriske krav:

a) examen philosophicum (10 studiepoeng)
b) examen facultatum/ innføringsemne (minst 10, men ikke mer enn 20 studiepoeng). Krav til innføringsemner fastsettes av fakultetet.
c) spesialisering på minst 90 studiepoeng
d) ett eller flere selvstendige arbeid som til sammen har et omfang på minst 10 studiepoeng

(2) Bachelorgraden i utøvende musikk og skapende musikkutdanning oppnås på grunnlag av fullførte og beståtte studier av 240 studiepoengs omfang, med sammensetning som beskrevet i studieplanen.

(3) Bachelor i naturvitenskap med integrert praktisk-pedagogisk utdanning oppnås på grunnlag av fullførte og beståtte studier av 240 studiepoengs omfang, med sammensetning som beskrevet i studieplanen.

(4) Når det gjelder bestemmelser om studieplanen vises det til kapittel 3.

§ 2.5 Krav til omfang og sammensetning av graden master

Merknad [ig2]: § 2.5/ 2.6 er opprinnelig §§ 33-39. Lagt til referanse til krav om exphil og innføringsemner

(1) *Disiplinbasert master*
Ved Universitetet i Bergen kan graden master tildeles på grunnlag av et toårig studieprogram, tilsvarende fullførte og beståtte emner på minst 120 studiepoeng etter nærmere bestemmelser i studieplanen.

I mastergradsstudiet inngår et selvstendig, veiledet vitenskapelig arbeid (masteroppgave), normalt på 60 studiepoeng. Det enkelte fakultet kan likevel fastsette et mindre omfang, men minst 30 studiepoeng. Masteroppgavens omfang skal være i samsvar med kravene i *Forskrift om krav til mastergrad*. Fakultetet oppnevner eller godkjenner veileder.

(2) *Master i rettsvitenskap*
Ved Universitetet i Bergen kan graden master i rettsvitenskap tildeles på grunnlag av et femårig studieprogram, tilsvarende studier av 300 studiepoengs omfang, hvorav 30 til 60 studiepoeng utgjøres av et selvstendig vitenskapelig arbeid (masteroppgave), utarbeidet under veiledning. Examen philosophicum og et innføringsemne skal inngå i grunnlaget for graden.

(3) *Master i odontologi*
Ved Universitetet i Bergen kan graden master i odontologi tildeles på grunnlag av et femårig studieprogram, tilsvarende studier av 300 studiepoengs omfang. Av dette utgjør 20 studiepoeng et selvstendig vitenskapelig arbeid (masteroppgave), bestående av litteraturbaserte oppgaveløsninger, seminar, prosjektoppgave og skriftlig dokumentasjon fra prosjektarbeid, alt utarbeidet under veiledning. Examen philosophicum skal inngå i grunnlaget for graden.

(4) *Integrerte mastergrader*
Mastergraden oppnås på grunnlag av et femårig studieprogram, tilsvarende studier av 300 studiepoengs omfang, inkludert et selvstendig arbeid av minst 30 studiepoengs omfang. Examen philosophicum og inntil 20 studiepoeng innføringsemner skal inngå i grunnlaget for graden.

(5) *Mastergrader som bygger på grunnutdanning i medisin eller odontologi*
Det kan tilbys mastergradsstudier på grunnlag av et toårig studieprogram, tilsvarende studier av 120 studiepoengs omfang som bygger på fullført lege- eller tannlegeutdanning eller annet opptaksgrunnlag som er beskrevet i studieplanen for vedkommende masterstudium.

I mastergradsstudiet inngår et selvstendig vitenskapelig arbeid (masteroppgave), utarbeidet under veiledning, på normalt 60 studiepoeng. Fakultetet kan likevel fastsette et mindre omfang, men minst 30 studiepoeng.

(6) *Erfaringsbasert master*
Det kan tilbys erfaringsbaserte mastergradsstudier på grunnlag av 1½ års studieprogram, tilsvarende studier av et omfang på 90 studiepoeng.

I tillegg til de allmenne opptakskravene som går fram av § 4.1.1, kreves det minst to års relevant yrkespraksis. Det kan i studieplanen eller i utfyllende regler kreves ytterligere relevant praksis, likevel ikke mer enn fire år.

(7) *Øvrige mastergrader- 60 eller 90 studiepoeng*
Universitetsstyret kan, i tråd med § 7 annet ledd i *forskrift om Krav til mastergrad av 01.12.2005*, med samtykke fra departementet, gi tillatelse til vedkommende fakultet til å opprette mastergradsstudier med et samlet omfang på 60 eller 90 studiepoeng.

(8) Fakultetet fastsetter nærmere regler i studieplan eller utfyllende regler etter forskriften her. Når det gjelder bestemmelser om studieplanen vises det til kapittel 3.

§ 2.6 Krav til omfang og sammensetning av gradene cand. med. og cand. psychol.

(1) *Cand.med.*
Graden candidata/candidatus medicinae tildeles etter et fullført og bestått seksårig studium med et omfang av 360 studiepoeng. Examen philosophicum skal inngå i grunnlaget for graden.

Fakultetet fastsetter nærmere regler i studieplan og utfyllende regler, og gir herunder regler for valgterminen, særoppgaven og forskerlinjen innenfor cand.med.-studiet.

(2) *Cand.psychol.*
Graden candidata/candidatus psychologiae tildeles etter et fullført og bestått seksårig studium med et omfang av 360 studiepoeng, hvorav 60 studiepoeng utgjøres av et introduksjonsstudium. Examen philosophicum og innføringsemner på minst 10 studiepoeng skal inngå i grunnlaget for graden.

For opptak til studiet gjelder særlige regler. Fakultetet fastsetter studieplan og utfyllende regler.

§ 2.7 Krav om tilknytning: Antall studiepoeng avlagt ved Universitetet i Bergen for utstedelse av grad

(1) Til graden bachelor ved Universitetet i Bergen må minst 60 studiepoeng være avlagt ved Universitetet i Bergen. Av de 60 studiepoengene som skal være avlagt ved UiB må emner på minst 30 studiepoeng være avlagt i det fagområdet som utgjør spesialiseringen.

Merknad [ig3]: Fra tidligere § 30

Merknad [ig4]: Fra Fakultære utfyllende regler.

(2) Til graden master og til graden master i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen må minst 60 studiepoeng, inkludert masteroppgave, være avlagt ved Universitetet i Bergen.

Merknad [ig5]: Ledd 2-5 er tilføyelser, ingen bestemmelse formulert om tilknytningskrav for andre studienivå enn bachelor i gjeldende reglement

(3) Til gradene cand. med. og cand. psychol ved Universitetet i Bergen må emner av til sammen minst 60 studiepoengs omfang være avlagt ved Universitetet i Bergen.

(4) Tilknytningskravet til Universitetet i Bergen kan være mindre enn 60 studiepoeng i forbindelse med fellesgrader.

(5) Emner avlagt ved utenlandsk institusjon som del av en utvekslingsavtale med Universitetet i Bergen, kan ikke være med på å oppfylle tilknytningskravet.

Merknad [ig6]: Tilføyelse fra UiO, presisering av gjeldende praksis.

§ 2.8 Krav ved tildeling av ny grad som helt eller delvis inkluderer en tidligere tildelt grad

(1) Ved tildeling av ny bachelorgrad kreves minst 90 studiepoeng i tillegg til den tidligere graden. Den nye graden må ha en annen spesialisering enn den tidligere graden, det vil si en spesialisering på minst 90 studiepoeng. Minst 60 studiepoeng av den nye spesialiseringen må være avlagt ved Universitetet i Bergen.

Merknad [ig7]: Omskrevet § 43 spesielt 5.- 8. ledd, ellers ny ordlyd.

Merknad [ig8]: Formuleringen stadfester krav om ny spesialisering ved ny grad- deler av denne kan likevel komme fra første grad.

(2) Ved tildeling av ny mastergrad må minst 60 studiepoeng være avlagt i tillegg til den tidligere graden. De nye studiepoengene må inkludere en annen masteroppgave enn den tidligere graden, og oppgaven skal være utarbeidet under veiledning av en eller flere personer oppnevnt eller godkjent av fakultetet.

§ 2.9 Krav til innhold og sammensetning av grad i samarbeid med andre institusjoner

(1) For grad som tildeles i samarbeid med andre institusjoner (fellesgrad), gjelder de samme kravene til innhold og sammensetning av graden som til grader utstedt av UiB alene.

En felles grad er et samarbeid mellom to eller flere institusjoner, der alle deltakende institusjoner i fellesskap oppretter og driver et studieprogram. Deltakerne har felles ansvar for opptak, undervisning, veiledning og gradstildeling.

(2) Rektor godkjenner samarbeidsavtaler med andre institusjoner ved etablering av studieprogram som leder fram til fellesgrader.

KAPITTEL 3 STUDIER

Fastsatt med hjemmel i §§ 3-3 og 3-5 i univl. av 1. april 2005.

§ 3.1 Studiestruktur og studieplan

(1) Ved Universitetet i Bergen skal studiene organiseres i studieprogram og emner.

(2) For hvert studieprogram skal det foreligge en studieplan. En studieplan er en beskrivelse av studieprogrammet, med eventuelle studieretninger, som gjør greie for hvordan programmet er bygget opp, hvordan emnene faglig hører sammen og som angir regler for studiet i samsvar med forskriften her.

Merknad [ig9]: Fra definisjonsliste i tidligere reglement

Studieplaner skal utformes i samsvar med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket fastsatt av Kunnskapsdepartementet 20.03.2009, *forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften)* fastsatt av NOKUT 27.01.2011, samt regler og retningslinjer fastsatt av universitetets organer.

En studieplan består av:

- programbeskrivelse for studieprogrammet
- eventuell(e) studieretningsbeskrivelse(r) for studieretning(er) innenfor studieprogrammet
- emnebeskrivelser for emnene som inngår i studieprogrammet

(3) For tverrfakultære studieprogram må deltagende fakulteter godkjenne sin del av studieplanen.

Merknad [ig10]: Tilføyelse fra UiO, presisering av gjeldende praksis

(4) Studiepoeng angir mål på arbeidsomfang i studiet. 60 studiepoeng tilsvarer ett års fulltidsstudier. Antallet studiepoeng for et emne skal ordinært være delelig med 5. Minste emnestørrelse skal ordinært være 5 studiepoeng. Emnene til de fem- eller seksårige gradene, samt emner på ph.d.-nivå kan fravike reglene i dette punktet.

Merknad [ig11]: Fra tidligere definisjonsliste

Alle emner skal ha et tresifret nummer, der første siffer er enten 1 (100-emner), 2 (200-emner), 3 (300-emner), 6 (600-emner) eller 9 (900-emner). 100- og 200-emner inngår i studier i første syklus. 100- emner er begynneremner, 200-emner angir en fordypning eller spesialisering. 300- og 900- emner angir en høyere grad av fordypning eller spesialisering, for studier i andre og tredje syklus. 600-emner angir videreutdanningsemner.

Merknad [ig12]: Hentet fra tidligere versjon av dagens grads- og studiereglement, men omtale av kvalifikasjonsrammeverkets sykluser fremfor bachelor, master osv

Examen philosophicum og innføringsemner kan gis en nummerering som avviker fra reglene ovenfor.

§ 3.2 Oppretting, endring og nedlegging av studieprogram, studieretninger og emner

Merknad [ig13]: Jf tidligere UiB-§ 44

(1) Ved Universitetet i Bergen skal saker om oppretting og nedlegging av studietilbud behandles slik:

a) Saker om studieprogram på 60 studiepoeng eller mer vedtas av universitetsstyret.
b) Saker om studieprogram på mindre enn 60 studiepoeng vedtas av fakultetet selv.
c) Saker om studieretninger vedtas av fakultetet selv.
d) Saker om emner vedtas av fakultetet.
e) Vedtak om oppretting, nedlegging og endring av navn på studieretninger skal meldes til universitetsdirektøren

(2) Fakultetet kan endre studieprogram, studieretninger, emnegrupper og emner. Rådet for førstesemesterstudier skal likevel behandle og gi råd ved endringer av Examen philosophicum. Vedtak treffes av Det humanistiske fakultet.

Merknad [ig14]: Tilføyelse fra UiO, men etter UiB-forhold

(3) Saker som innebærer oppretting eller nedlegging av fagområder eller andre vesentlige endringer i studietilbudet skal behandles av universitetsstyret uavhengig av reglene i første og andre ledd.

Merknad [ig15]: Tilføyelse fra UiO-forskrift

(4) Ved nedlegging av studieprogram, studieretninger og emner skal vedtaksorganet fastsette overgangstid for undervisning og vurdering. Studenter som allerede er tatt opp til studieprogram som er vedtatt nedlagt, har rett til å fullføre dette i samsvar med vedtak om overgangstid. Ved nedlegging av emner skal det normalt avholdes vurdering i emnet i ett eller to påfølgende semestre etter siste undervisningssemester.

Merknad [ig16]: Egen tilføyelse, fra Kvalitetshandboka

(5) Ved andre endringer i studieplanen beskrives overgangsordninger i studieplanen for å hindre at studentene blir unødig forsinket i studiet eller hvis fakultetet finner det nødvendig av andre grunner.

(6) Samarbeidsavtaler med andre institusjoner ved etablering av felles studieprogram godkjennes av fakultetet ved dekan.

Et felles studieprogram er et samarbeid mellom to eller flere institusjoner, der en av de deltakende institusjonene oppretter programmet og har det formelle ansvaret for driften og for å tildele graden, men med omfattende bidrag fra de øvrige deltakerne.

(7) *Kvalitetshåndboka* gir nærmere bestemmelser om vedtaksprosess og saksbehandling ved oppretting, endring og nedlegging av studieprogram, studieretninger og emner.

§ 3.3 Innpassing, fritak og godkjenning

Merknad [ig17]: Litt Uio/ UiB, sortert litt annerledes, UiB-terminologi benyttet

(1) Fakultetet avgjør søknad om bruk av annen/ tidligere utdanning fra Universitetet i Bergen som skal inngå i grad som gis ved fakultetet.

(2) Fakultetet avgjør søknad om innpassing av utdanning fra andre institusjoner som del av utdanning som skal inngå i grad ved fakultetet.
For utvekslingsstudier som skal inngå i en grad ved Universitetet i Bergen må det foreligge en forhåndsgodkjenning.

(3) Fakultetet avgjør søknad om fritak på realkompetansegrunnlag

(4) Fakultetet kan gi innpassing til videre studier på grunnlag av ekstern utdanning som dekker tilsvarende opptakskrav.

(5) Studenter som består emner og/eller fagenheter som faglig dekker hverandre helt eller delvis, får redusert antall studiepoeng for de aktuelle emnene. Vedkommende fakultet gjør vedtak om slik reduksjon.

(6) Fakultetet kan i særlige tilfeller gi godkjenning etter andre ledd helt eller delvis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved karakterutskrift. Prøve til kontroll av de dokumenterte kunnskaper eller tilleggsprøve kan kreves avlagt. Fakultetet selv kan også kreve slik prøve for kontroll av kunnskaper som er dokumentert med ikke-verifiserbare dokumenter.

(7) Fakultetet kan i studieplan eller utfyllende regler gi bestemmelser om innpassing, fritak og godkjenning for bestemte grader, studieprogram, eller emner ved fakultetet.

§ 3.4 Innpassing av Examen philosophicum og innføringsemner/examen facultatum

Merknad [ig18]: Tilføyet paragraf fra UiO, bestemmelser fra § 43 i tidl reglement

(1) Dersom det søkes om fritak for Examen philosophicum, skal vedtak treffes av Det humanistiske fakultet.

Merknad [ig19]: Tidl § 43

(2) Bachelorgrader fra annen institusjon uten krav om Examen philosophicum, gir fritak for krav om Examen philosophicum i forbindelse med opptak til videre studier.

(3) Examen philosophicum og examen facultatum/innføringsemner som inngår i grad ved Universitetet i Bergen tilsvarer de avlagte emnenes antall studiepoeng, men slik at kravet til bachelorgraden blir ivaretatt.

(4) Bare ett av de emner som er fastsatt til å utgjøre Examen philosophicum, kan inngå med studiepoeng i en grad. Tilsvarende kan inntil 20 studiepoeng examen facultatum/innføringsemner inngå med studiepoeng i en grad.

(5) Alle varianter av examen facultatum/innføringsemner ved Universitetet i Bergen er likestilte og skal oppfylle dette kravet til bachelorgradens oppbygging og innhold.

KAPITTEL 4 OPPTAK OG UTDANNINGSPLAN

Fastsatt med hjemmel i § 3-6, § 3-7, § 3-10 og § 4-2 i univl. av 1. april 2005.

§ 4.1 Generelt om opptak og opptaksbehandling

Merknad [SMS20]: Tidl § 3 Denne paragrafen skal inn i en fremtidig opptaksforskrift

(1) Ansvarlige for opptak er fakultetene. Dette er likevel ikke til hinder for at fakultetene kan delegere saksforberedelse og avgjørelse til andre organer, herunder til Samordna Opptak og til Studieadministrativ avdeling.

(2) For opptak til grunnutdanninger gjelder *forskrift om opptak til universiteter og høyskoler* og *forskrift om krav til mastergrad*, begge fastsatt av Kunnskapsdepartementet, samt reglene her.

(3) Det kan fastsettes minstekrav til ferdigheter i norsk og engelsk for søkere som har hele eller deler av sitt opptaksgrunnlag fra et land utenfor Norden.

Merknad [ig21]: Vår tilføyelse, praksis i dag

(4) Søker som får tilbud om opptak til studier må innen fastsatt frist akseptere tilbud om studieplass. Den som aksepterer tilbud om studieplass får *utdanningsplan* og blir dermed *student*.

(5) Ved søknad om opptak til studier med påkrevd dokumentasjonskrav må søker levere dette innen fastsatt frist.

(6) Opptak kan være begrenset av regler om progresjon og vurderingsgjentak, jf. §§ 4.6 og 6.8. Fakultetet kan fastsette at opptak til studier på nytt, ikke skal være mulig.

Merknad [ig22]: Fra tidl § 7

Merknad [ig23]: Fra tidl § 32

§ 4.1.1 Om opptak og opptaksbehandling for masterstudier

(1) For opptak til mastergradsstudier gjelder reglene i *forskrift om krav til mastergrad*, reglene i kapitlet her, *reglement for opptak av internasjonale søkere til Universitetet i Bergen* og regler i studieplanen eller i utfyllende regler. For opptak til mastergradsstudier som er grunnutdanning, jf. § 2.5 nr. 2, § 2.5 nr. 3, § 2.5 nr. 4, gjelder også *forskrift om opptak til universiteter og høyskole*.

(2) De alminnelige opptakskravene for 2-årig master er:

- bachelorgrad eller tilsvarende (herunder cand.mag.-grad)
- Som del av opptaksgrunnlaget eller et utvidet opptaksgrunnlag kreves en fagenhet og en spesialisering på til sammen minst 80 studiepoeng.
- andre faglige krav som måtte være fastsatt i studieplanen for det aktuelle masterstudiet, så som krav om selvstendig arbeid i bachelorgraden eller annet opptaksgrunnlag

(3) Rangering av søkere gjøres på grunnlag av gjennomsnittskarakteren for de emnene som utgjør den faglige spesialiseringen i bachelorgraden eller annet opptaksgrunnlag. Fakultetet fastsetter nærmere regler i studieplanen eller i utfyllende regler.

(4) For søkere med utenlandsk utdanning kan også andre vurderingskriterier legges til grunn ved rangering.

Merknad [UiB24]: Tilføyelse, hjemling av dagens praksis

§ 4.1.2 Om opptak til kortvarige studier

(1) Fakultetet har anledning til å gi opptak til kortvarige studier uten utdanningsplan av inntil 60 studiepoeng:

- fakultetet kan gi egne kandidater rett til å studere i inntil ett år i forlengelsen av fullført grad.
- fakultetet kan gi studenter fra andre utdanningsinstitusjoner i Norge, rett til å ta enkeltemner ved fakultetet i inntil ett år.
- fakultetet kan gi innvekslingsstudenter på avtaler og program, samt gjestestudenter, rett til delstudier i inntil ett år, jf *reglement for opptak av internasjonale søkere til Universitetet i Bergen.*

Merknad [UiB25]: Poststudent , jf utfyllende regler

Merknad [UiB26]: hospitant, jf utfyllende regler

(2) For opptakene gjelder egne frister og dokumentasjonskrav.

§ 4.2 Utdanningsplan

Merknad [ig27]: Fra tidl § 4 og 6, samt omtale av tekst i Utd plan del 1

(1) Utdanningsplanen er en kontrakt mellom studenten og institusjonen som skal foreligge ved studiestart og skal oppdateres og bekreftes av studenten hvert semester for å være gyldig, jf. § 4.4.3.

(2) Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenten og om studentens ansvar og forpliktelser overfor institusjonen og medstudentene. Utdanningsplanen er også grunnlag for grad og vitnemål, jf. kap. 8.

(3) Hver student skal som hovedregel ha én utdanningsplan. Ved overgang eller opptak til nytt studieprogram termineres som hovedregel den eksisterende utdanningsplanen.

(4) For studenter som er tatt opp til studietilbud som har et omfang på mindre enn 60 studiepoeng, kan det fastsettes en forenklet utdanningsplan.

§ 4.2.1 Rettigheter ved gyldig utdanningsplan

Merknad [ig28]: Fra tidl § 4 og 6, samt omtale av tekst i Utd plan del 1

(1) Gyldig utdanningsplan gir studenten rett til å delta i undervisning i samsvar med studieplanen for programmet eller emnebeskrivelsen for det enkelte emne, herunder plikt til å delta i undervisning, obligatoriske undervisningsaktiviteter og annet som ifølge studieplanen eller emnebeskrivelsen er obligatorisk.

(2) Gyldig utdanningsplan gir studenten rett til veiledning og til å bruke andre ressurser i samsvar med studieplanen eller emnebeskrivelsen, utdanningsplanen og eventuelle andre regler gitt av vedkommende fakultet, herunder lesesaler, datamaskiner osv.

(3) Gyldig utdanningsplan gir studenten rett til å bli vurdert i samsvar med studieplanen eller emnebeskrivelsen og reglene her.

§ 4.2.2 Utdanningsplan del 1 og 2

(1) ~~Utdanningsplanen består av to deler: en generell del og en programspesifikk del.~~ Den generelle delen er felles for alle studentene ved Universitetet i Bergen og synliggjør retter og plikter mellom studentene og Universitetet i Bergen. Den spesifikke delen beskriver studieprogrammet og inneholder den enkelte studentens studieløp.

Merknad [ig29]: Fra tidl § 4 og 6, samt omtale av tekst i Utd plan del 1

(2) Utdanningsplanens generelle del, Del 1,

a) omtaler institusjonens ansvar for å informere, veilede, følge opp og tilrettelegge for studentene, som beskrevet i *UiBs sørviserklæring*.
b) omtaler og viser til de lover, forskrifter og plandokumenter studenten plikter å være kjent med, som denne forskriften, utfyllende regler ved fakultetet, sørviserklæringen og studieplanen for studieprogrammet.
c) omtaler studentens forpliktelse til å holde seg oppdatert om endringer i samme regelverk og institusjonens forpliktelse til å informere om dette.
d) omtaler studentens forpliktelse til å oppdatere og bekrefte utdanningsplanen hvert semester innen registreringsfristen, med informasjon om hvilke emner og emnegrupper studenten tar sikte på å fullføre, til hvilken tid og i hvilken rekkefølge.
e) gir informasjon om framgangsmåten ved behov for endring av utdanningsplanen.
f) omtaler studentens plikt til å benytte seg av universitetets informasjonskanaler, e-post og MiSide.
g) gir retningslinjer for studentenes forventede arbeidsmengde.
h) omtaler forventning til studentenes deltagelse i studiekvalitetsfremmende tiltak, som evaluering av undervisning og lignende.
i) omtaler konsekvenser av at studenten ikke oppfyller kravene i utdanningsplanen, jf. § 4.8

Merknad [ig30]: Står ikke i dagens Del 1, men er implisitt

(3) Utdanningsplanens individuelle, programspesifikke del, Del 2,

a) viser navnet på studieprogrammet studenten er tatt opp til.
b) angir normert studietid for studieprogrammet.
c) viser hvilke emner og emnegrupper studenten tar sikte på å fullføre inneværende semester, hvilke emner som er obligatoriske for programmet, hvilket semester de skal tas og i hvilken rekkefølge, samt andre obligatoriske krav. Dersom deler av studiet skal tas i utlandet, skal det angis særskilt i utdanningsplanen for vedkommende semester.
d) viser framgangsmåten ved valg av emner som ikke er obligatoriske.
e) viser individuelle tilpasninger i studieløpet; som halv studieprogresjon, godkjent utdanning fra andre læresteder.

§ 4.3 Studiestart, ny student

(1) En student må ved starten av det første semesteret i sitt studieprogram, det vil si ved *studiestart*, oppfylle følgende betingelser der dette er fastsatt for studieprogrammet:

a) delta ved obligatorisk fremmøte til informasjonsmøte og/eller undervisningsstart.
b) levere dokumentasjon dersom det er påkrevd.

(2) En student må i det første semesteret av sitt studieprogram oppfylle følgende betingelser innen 01.09 for høstsemesteret og 01.02 for vårsemesteret:

a) betale semesteravgift i samsvar med lov og forskrift om studentsamskipnader, og eventuelt annen fastsatt avgift
b) bekrefte utdanningsplan, med undervisningsopptak og vurderingsmelding for første semester

(3) Hvis betingelsene ved studiestart ikke oppfylles mister studenten sin studieplass.

§ 4.3.1 Utsatt studiestart

Merknad [ig31]: Jf dagens § 3

(1) Fakultetet kan etter søknad innvilge utsatt studiestart. Det kan settes vilkår for slik utsettelse.

(2) Det innvilges som hovedregel ikke utsatt studiestart ved opptak til 2-årige masterstudier. Fakultetet kan gi utfyllende regler.

Merknad [ig32]: Fra utfyllende regler

§ 4.4 Krav ved semesterstart, alle studenter

§ 4.4.1 Betaling av semesteravgift hvert semester

(1) Alle studenter må innen 01.09 i høstsemesteret og 01.02 i vårsemesteret

a) betale semesteravgift, i samsvar med lov og forskrift om studentsamskipnader.
b) betale eventuell annen fastsatt avgift, i samsvar med forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler.

Dette gjelder også for studenter som oppholder seg ved et annet lærested som ledd i et utvekslingsprogram.

(2) Kravet om å betale semesteravgift gjelder uavhengig av om studenten har fått anledning til å påbegynne vurdering før fristen har gått ut eller ikke.

Merknad [ig33]: jf § 18 1. ledd

§ 4.4.2 Unntak fra krav om betaling av semesteravgift

(1) Innvekslingsstudenter som deltar i et utvekslingsprogram som Universitetet i Bergen er part i, skal som hovedregel ikke betale semesteravgift.

(2) Studenter i permisjon skal som hovedregel ikke betale semesteravgift, heller ikke ved svangerskapspermisjon/sykdom.

§ 4.4.3 Oppdatering og bekreftelse av utdanningsplanen hvert semester

(1) Alle studenter plikter å oppdatere og bekrefte sin utdanningsplan, med undervisningsopptak og vurderingsmelding for semesteret innen 01.09 i høstsemesteret og 01.02 i vårsemesteret.

(2) Studenter som oppholder seg utenlands i samsvar med utdanningsplanen, skal bekrefte denne, også om oppholdet varer kortere enn et helt semester.

§ 4.5 Endringer i utdanningsplan; studieprogresjon

Merknad [ig34]: Fra tidl § 6a

Studenten kan søke om endringer i utdanningsplanen. Fakultetet fastsetter frist for slik søknad. Søknaden skal som hovedregel innvilges, dersom studieplanen gir rom for det. Det skal normalt legges vekt på å unngå at den samlede studietiden fram mot avsluttet grad eller program blir forlenget i forhold til den opprinnelige planen. Fakultetet kan bestemme at egenmelding skal brukes i stedet for søknad.

§ 4.5.1 Deltidsstudier

Merknad [SMS35]: Fra UiO, UiB mangler egen bestemmelse

Deltid må ordinært tilsvare 50 % studieprogresjon av normal studieprogresjon. En student som trenger deltidsopplegg må innen 01.09 om høsten og 01.02 om våren sende søknad til fakultetet om deltidsopplegg. En student som får behov for deltidsopplegg etter den fastsatte fristen, må sende søknaden snarest mulig etter at behovet oppsto.

Innvilget deltid skal korrigeres i utdanningsplanen.

§ 4.6 Manglende progresjon i henhold til utdanningsplan

Merknad [ig36]: Fra tidl § 6a

1) Fakultetet skal snarest mulig ta kontakt med alle studenter som ved utgangen av et høstsemester står til rest med 30 studiepoeng eller mer i forhold til den progresjonen som utdanningsplanen angir, og varsle at den ikke lenger kan legges til grunn for videre studier. Varsel skal sendes senest 01.03. Fakultetet og studenten skal deretter i fellesskap komme fram til hvilke endringer som må gjøres i utdanningsplanen for at den skal være gyldig.

2) For studenter på integrerte masterprogram og masterprogram som bygger på grunnutdanning i medisin eller odontologi, kan fakultetet fastsette særregler når masteroppgaven ikke er innlevert til den tiden som er fastsatt i utdanningsplanen. Herunder kan fakultetet bestemme at retten til å studere på programmet bortfaller helt.

3) Fakultetet kan i utfyllende regler bestemme at utdanningsplanen skal tas opp til tvungen revisjon ved manglende progresjon på toårige masterprogram. Dersom studenten ved utgangen av et semester står til rest med 30 studiepoeng eller mer, kan fakultetet vedta at retten til å studere på programmet bortfaller helt

4) Dersom en student ikke medvirker til å fastsette en ny gyldig utdanningsplan, bortfaller retten til å studere på studieprogrammet, jf. § 4.8.

5) Fakultetet kan gi utfyllende regler.

6) Reglene i paragrafen her gjelder ikke for studenter som er tatt opp på årsstudium.

§ 4.7 Permisjon

Merknad [ig37]: Fra tidl § 10 og utfyllende fakultære regler

(1) Studenter på bachelorstudier kan i løpet av studietiden ha permisjon i inntil ett år uten å oppgi noen grunn. Studenten må melde fra om dette senest ved utløpet av frist for bekreftelse av utdanningsplan, jf. § 4.4.3.

(2) Øvrige studenter, og bachelorstudenter som har hatt ett års fravær, må innen frist for bekreftelse av utdanningsplan, søke fakultetet om permisjon. For studenter på toårige masterprogram må permisjonssøknad foreligge innen fristene fakultetet bestemmer.

(3) Fakultetet kan etter søknad innvilge permisjon dersom det foreligger viktige velferdsgrunner, tvungen verneplikt eller tyngende verv i studentpolitiske organer og lignende. Ved fødsel skal permisjon innvilges i samsvar med universitets- og høyskolelovens § 4-5. Det gjelder ingen frist for slike søknader.

(4) Det skal vedlegges dokumentasjon for permisjonsgrunnlaget, som sykmelding og terminbekreftelse.

(5) For studenter på 2-årige masterprogram kan permisjon innvilges av faglige hensyn. Permisjonssøknad kan avslås dersom det er fare for at studentens arbeid med masteroppgaven kan bli vesentlig forsinket, og dette ikke står i rimelig forhold til grunnlaget for søknaden.
Søknad på grunnlag av lønnet eller ulønnet arbeid vil som hovedregel ikke bli innvilget.

(6) Fakultetet kan gi utfyllende regler om permisjon for studenter på profesjonsstudier, integrerte- og toårige masterstudier.

(7) Studenter som er i permisjon skal ikke betale semesteravgift eller bekrefte utdanningsplan, jf. §§ 4.4.1 og 4.4.3. Utdanningsplanen må likevel justeres for permisjonsperioden, normalt i samråd med studenten.

(8) Søknad om permisjon for kortere periode enn ett semester vurderes som en søknad om deltidsstudier, jf. § 4.5.1

§ 4.8 Terminering av utdanningsplan

Merknad [ig38]: Kommer i hovedsak fra tidligere § 5

(1) Dersom studenten unnlater å oppfylle sine plikter med hensyn til oppdatering av utdanningsplan, jf. §§ 4.1- 4.7, kan ikke denne lenger legges til grunn for avtalen med institusjonen og vil bli terminert. Retten til å studere vil da opphøre.

(2) Retten til å studere vil også opphøre dersom:

a) studenten melder at han eller hun ønsker å avslutte studiet.
b) studenten får opptak ved et annet studium ved Universitetet i Bergen, jf. § 4.2 nr. 3.
c) studenten i to semester på rad ikke oppnår noen studiepoeng, med mindre det følger av innvilget permisjon eller annet grunnlag.
d) studenten har benyttet maksimalt antall vurderingsforsøk uten å ha bestått et emne/en studieenhet som er obligatorisk for studieprogrammet.
e) studenten har oppnådd grad, jf. § 8.1.

Merknad [ig39]: Fra UiO, gjeldende praksis ved UiB

(3) Fakultetet avgjør søknad om gjenåpning av terminerte utdanningsplaner.

§ 4.9 Adgang til vurdering for personer uten opptak til studier ved Universitetet i Bergen

Merknad [ig40]: Fra UiO, gjeldende praksis ved UiB

(1) En person som ikke har opptak til noe studium ved Universitetet i Bergen, og som ønsker å fremstille seg til vurdering i et emne uten undervisningsopptak må:

a) ha generell studiekompetanse eller realkompetanse for emnet.
b) fylle eventuelle spesielle opptakskrav og andre forkunnskapskrav for emnet.
c) oppfylle de faglige krav som gjelder for å bli vurdert i emnet.
d) innen fastsatt frist søke om muligheten til å fremstille seg, og betale fastsatt gebyr.

(2) Fakultetet avgjør søknad om adgang til vurdering for personer uten opptak til studier.

(3) Det er som hovedregel ikke mulig å søke om refusjon for deler av gebyret ved trekk til vurdering.

KAPITTEL 5 UNDERVISNING

Merknad [ig41]: Helt nytt kapittel, vi har ikke eget undervisningskapittel per i dag, det meste er derfor hentet fra UiOs forskrift, dvs det som passer vår virksomhet

Fastsatt med hjemmel i §§ 3-7 og 3-8 i univl. av 1. april 2005.

§ 5.1 Studieåret

(1) Det akademiske år åpnes av rektor i august hvert år. Dette markerer også den offisielle starten av studieåret.

Eventuelt:
(1) Dato for åpning av det akademiske året besluttes av universitetsledelsen. Det akademiske år åpnes av rektor.

(2) Studieåret er normalt 10 måneder og er delt inn i et høst- og et vårsemester. I løpet av et semester skal undervisning og ordinær vurdering være avviklet. Dette kravet gjelder ikke for sensur.

Fakultetet kan i utfyllende regler fastsette ulike undervisningsterminer for de enkelte studieprogram.

(3) Det skal ikke avvikles undervisning eller vurdering mellom 24. desember og 1. januar. Helligdager som kan falle i månedene mars, april, mai og juni samt 1. og 17. mai, innebærer årlige tilpasninger av undervisnings- og vurderingsopplegget. Fagkritisk dag er også undervisnings- og vurderingsfri.

(4) Det kan avvikles undervisning og vurdering mellom semestrene dersom særlige grunner tilsier dette, som at kurset

a) er nødvendig for å begynne på/ kvalifisere for ordinær undervisning
b) er et feltkurs, obligatorisk utenlandsopphold eller praksisopphold som inngår i studieprogram eller emne og som av faglige årsaker må avholdes mellom semestrene
c) inngår i en sommerskole
d) er et etter- og videreutdanningstilbud

§ 5.2 Undervisningssted

(1) Undervisningsstedet er Universitetet i Bergen, herunder Universitetet i Bergens datanettverk og sykehusene med universitetsundervisning.

(2) Det enkelte fakultet kan for enkelte emner fastsette annet undervisningssted i emnebeskrivelsen.

§ 5.3 Undervisningstilbud

(1) Fakultetet fastsetter undervisningstilbudets omfang.

(2) Undervisningstilbudets omfang kan innebære begrenset kapasitet med hensyn til adgangen til undervisning. Fakultetet fastsetter i utfyllende regler rangeringsregler ved undervisningsopptak.

(3) Fakultetet kan i studieplanen fastsette at det ordinært ikke er adgang til gjentak av undervisningsaktivitet med begrenset kapasitet tilhørende studieprogrammet eller emnet.

Merknad [UiB42]: Dagens § 13

(4) Fakultetet kan avlyse undervisningen i et emne dersom det melder seg for få søkere/påmeldte til emnet. Fakultetet skal sørge for at studenter som har emnet som obligatorisk emne likevel har anledning til å fullføre studieløpet sitt på normert tid.

§ 5.4 Undervisningsopptak, melding til og fremmøte til undervisning

(1) Studenten har plikt til å sette seg inn i, og følge, de eventuelle krav og frister som gjelder for undervisningsmelding til det enkelte emnet.

(2) Adgangen til undervisning i et emne kan reguleres på en av følgende måter:

a) ved undervisningsopptak
b) ved undervisningsmelding
c) ved obligatorisk oppmøte

(3) Om begrensninger med hensyn til emner eller studieenheter som en student kan søke/få undervisningsopptak til, eller melde seg til, se § 5.3

§ 5.5 Obligatorisk undervisningsaktivitet

(1) Obligatorisk undervisningsaktivitet er ikke karaktertellende, men må være godkjent i henhold til emnebeskrivelsen for at studenten skal kunne fremstille seg til vurdering.

Merknad [ig43]: Fra tidl def.-liste

(2) Det enkelte fakultet fastsetter krav for obligatorisk deltagelse eller obligatorisk undervisningsaktivitet i emnebeskrivelsen og/eller studieprogrambeskrivelsen.

(3) En godkjent obligatorisk undervisningsaktivitet er gyldig i to semester etter godkjenningen, med mindre emnebeskrivelsen angir en annen gyldighetsperiode. Det juridiske fakultet kan gi regler for mastergradsstudiet i rettsvitenskap som avviker fra dette.

Merknad [ig44]: Fra opprinnelig § 11

Merknad [ig45]: Fra tidl § 11 siste ledd

(4) Undervisningsaktivitet som er blitt godkjent, kan ordinært ikke gjentas.

(5) For studenter som deltar på et emne som tidligere er bestått, kan fakultetet bestemme i utfyllende regler at studenten ikke har rett til å motta veiledning e.l., eventuelt at retten skal reduseres i forhold til det som ellers tilbys.
Ved Det juridiske fakultet er gyldig vurderingsmelding i emnet det aktuelle semesteret et vilkår for å få godkjent obligatoriske arbeidskrav.

Merknad [ig46]: Dagens § 13, men bestemmelsen kun knyttet til utfyllende, ikke emnebeskrivelse som opprinnelig formulert

Merknad [ig47]: § 11 siste ledd

(6) Ikke-godkjent undervisningsaktivitet med gyldig fravær gir rett til ny undervisningsaktivitet så snart det er praktisk mulig og særlige regler ikke er til hinder for dette.

(7) Det skal stilles de samme krav til dokumentasjon av gyldig fravær fra obligatorisk undervisningsaktivitet som til dokumentasjon av gyldig fravær til vurdering. Det enkelte fakultet kan likevel godta egenmelding ved fravær fra obligatorisk aktivitet hvor det fremstår som rimelig.

(8) Obligatorisk undervisningsaktivitet som ikke blir godkjent, kan leveres inn på ny, med mindre det er særskilt fastsatt i emnebeskrivelsen at det ikke er tillatt å levere på ny.

Merknad [ig48]: Fra tidligere definisjonsliste

Merknad [ig49]: Fra UiO. Ingen bestemmelse om dette i UiB-reglementet.

§ 5.6 Tilrettelagt undervisning

(1) En student som på grunn av sykdom/skade/funksjonsnedsettelse trenger tilrettelagt undervisning, må søke fakultetet snarest mulig etter at behovet oppstod.

Om tilrettelegging ved vurdering se § 6.13.

Om deltidsstudier se § 4.5.1.

Merknad [ig50]: Tidl § 20

§ 5.7 Undervisningsspråk

(1) Som hovedregel skal undervisningen på begynneremner (emner med 100-nummer) være på norsk. Fakultetet kan vedta en språkplan for undervisningen, og kan herunder fastsette kriterier for når hovedregelen her kan fravikes.

(2) Det skal for hvert emne, på alle nivåer, fastsettes om undervisningen skal foregå på norsk eller engelsk. Denne bestemmelsen kan fravikes dersom alle studentene som deltar på emnet er registrert med norsk eller engelsk som morsmål eller førstespråk eller dersom det av faglige grunner er mest tilrådelig å bruke undervisere som ikke behersker norsk.

(3) For emner i fremmedspråk eller i nordisk språk kan det fastsettes i studieplanen og/eller emnebeskrivelsen at undervisningen skal holdes på norsk, engelsk eller et annet språk.

KAPITTEL 6 VURDERING

Fastsatt med hjemmel i § 3-9 i univl. av 1. april 2005.

§ 6.1. Allment om vurdering

(1) Rett til å bli vurdert i et emne har studenter som:

a) har betalt semesteravgift, bekreftet utdanningsplanen og vurderingsmeldt seg innen den fastsatte fristen, og
b) har deltatt i eventuell obligatorisk undervisning i samsvar med studieplanen eller emnebeskrivelsen, og
c) har oppfylt eventuelle andre obligatoriske arbeidskrav fastsatt i studieplanen eller emnebeskrivelsen

Merknad [SMS51]: Fra tidl § 11

Om gyldighet av obligatoriske arbeidskrav se § 5.5.

(2) Når det tilbys undervisning i et emne, tilbys vurdering samme semester. Hvis et emne går over flere semestre, tilbys det vurdering i siste semester. Vurdering kan også tilbys ett eller flere etterfølgende semestre.

(3) Som hovedregel skal et emne fullføres i det semesteret studenten følger undervisning i emnet i samsvar med utdanningsplanen, studieplanen eller emnebeskrivelsen.

(4) Fakultetet kan bestemme at studenter som ikke har bestått et emne på den tiden når utdanningsplanen fastsetter at emnet skal være fullført og bestått, har plikt til å gå opp til vurdering på ny til den tiden fakultetet fastsetter (tvungen oppmelding).

(5) Det juridiske fakultet kan gi regler for mastergradsstudiet i rettsvitenskap som avviker fra 1. ledd ovenfor.

§ 6.2 Vurderingsformer og vurderingsordninger

Merknad [SMS52]: Fra tidl § 12

§ 6.2.1 Vurderingsformer

(1) Ved Universitetet i Bergen kan følgende vurderingsformer benyttes:

a) skriftlig skoleeksamen
b) muntlig eksamen
c) hjemmeeksamen
d) mappevurdering
e) veiledede oppgaver, herunder bachelor- og masteroppgaver
f) prøveforelesning
g) bestått på grunnlag av fremmøte
h) produksjoner
i) konserter
j) lab-rapporter
k) praksis

l) klinisk prøve
m) feltarbeid/tokt

(2) Det kan bestemmes at en vurderingsform skal brukes alene eller i kombinasjon med andre. Det skal bestemmes i studieplanen eller i emnebeskrivelsen hvilke av disse vurderingsformene som skal inngå som deler i vurderingsordningen for et emne. Hvis vurderingsformen kan eller skal foregå som gruppevurdering må dette fastsettes i studieplanen.

§ 6.2.2 Særskilt om skriftlig skoleeksamen

(1) Skriftlig skoleeksamen er normalt en skriftlig prøve som avholdes i lokaler anvist av institusjonen, og under tilsyn av personer utpekt av institusjonen.

(2) Om praktisk gjennomføring av skriftlig skoleeksamen se § 6.12, for hjelpemidler og kilder se § 6.5.

§ 6.2.3 Særskilt om muntlig eksamen

(1) Muntlig eksamen, som også omfatter presentasjon og lignende, gis enten som selvstendig vektet vurderingsdel med karakterfastsetting, eller som justerende muntlig prøve, jf. § 7.9.

(2) Med justerende muntlig prøve menes en muntlig prøve som ifølge studieplanen eller emnebeskrivelsen har en særlig tett sammenheng med et forutgående skriftlig arbeid, så som mastergradsoppgave, større skriftlige skoleeksamener, mappe, hjemmeeksamen eller lignende.

(3) Det kan bestemmes i studieplanen eller emnebeskrivelsen at bare et utvalg av studentene skal innkalles til muntlig. I slike tilfeller skal utvalget gjøres enten

a) tilfeldig, ved at en forhåndsbestemt andel av kandidatene velges ved loddtrekning, eller
b) etter sensorenes skjønn, ved at de av kandidatene som man særlig er i tvil om karaktersettingen for, kalles inn, eller
c) ved at de kandidatene som selv har gitt melding om at de ønsker det, kalles inn.

(4) For kandidater som ikke kalles inn til muntlig, settes karakteren på grunnlag av de øvrige vurderingsdelene alene. Det skal i slike tilfeller fastsettes vektingsregler i studieplanen eller emnebeskrivelsen for karaktersetting både med og uten muntlig.

(5) Fakultetet selv kan for kliniske prøver gjøre unntak fra regelen om at muntlige eksamener skal være offentlige.

§ 6.2.4 Særskilt om hjemmeeksamen

(1) Hjemmeeksamen er normalt et skriftlig arbeid, der tema er fastsatt av grunnenheten, og som skal utarbeides innen en frist fastsatt av grunnenheten.

(2) Om hjelpemidler og kilder se § 6.5.

§ 6.2.5 Særskilt om mappevurdering eller annen løpende vurdering:

(1) Mappevurdering er vurdering av ett eller flere arbeider som leveres inn i løpet av den tiden vedkommende emne pågår, eller samlet mot slutten av emnet. Nærmere bestemmelser gis i studieplanen eller emnebeskrivelsen.

(2) For mappevurdering og annen løpende vurdering skal det enten i emnebeskrivelsen eller i en særskilt plan, som skal foreligge senest ved semesterstart, gis regler om:

a) antallet arbeider som skal være med i mappen eller som skal leveres inn til vurdering
b) arten og omfanget av de enkelte arbeidene
c) rekkefølge for innlevering av de enkelte arbeidene, evt. om studenten selv kan velge rekkefølgen
d) innleveringsfrist for de enkelte arbeidene
e) i hvilken form eller på hvilket medium arbeidene skal leveres inn
f) hvor mange av arbeidene som skal danne grunnlag for karakteren, og hvordan disse skal velges ut, eventuelt om studenten selv velger hvilket/hvilke arbeider som skal danne grunnlag for karakteren
g) innbyrdes vekt dersom to eller flere arbeider skal danne grunnlag for karakteren
h) hvilke kriterier som gjelder for vurdering av de aktuelle arbeidene som inngår i mappen

(3) Om hjelpemidler og kilder se § 6.5.

§ 6.2.6 Særskilt om gruppevurdering

(1) Når en vurderingsform gjennomføres som gruppevurdering får alle studentene i gruppen samme sensurvedtak.

Merknad [SMS53]: Står bare indirekte i UiBs nåværende forskrift

(2) For klage se §§ 7.4 og 7.5.

§ 6.3 Flere vurderingsdeler

Et emne som består av flere vurderingsdeler er ikke bestått før alle delene er bestått. Alle vurderingsdeler må som hovedregel avlegges samme semester. Ved stryk i en eller flere vurderingsdeler må alle deler tas på nytt ved et eventuelt nytt vurderingsforsøk.

Merknad [ig54]: Fra tidl § 18

Merknad [ig55]: Fra fakultære regler

Merknad [ig56]: Fra fakultære utfyllende regler

Fakultetet kan gi utfyllende regler.

Merknad [ig57]: Tidligere §20

§ 6.4 Målform og språk i oppgavetekster og besvarelser

§ 6.4.1 Målform og språk i oppgavetekster

(1) Oppgaver utformes etter behov på norsk og/eller engelsk, eller på andre språk i samsvar med emnebeskrivelsen.

(2) Oppgaver som blir gitt på norsk, skal foreligge på bokmål eller nynorsk i samsvar med den målformen studenten har valgt ved oppmelding til vurdering. Unntak kan forekomme i overensstemmelse med *forskrift om målform i eksamensoppgaver*.

(3) Dersom undervisningen er gitt på engelsk, skal også oppgaven foreligge på engelsk.

(4) For emner knyttet til det enkelte studieprogram i språk, inkludert nordisk, kan fakultetet fastsette regler om språk og målform i oppgaver.

§ 6.4.2. Språk i besvarelser

(1) Besvarelser kan leveres på svensk eller dansk som alternativ til norsk. Dersom ikke noe annet er særskilt fastsatt, kan besvarelsen skrives på engelsk.

(2) For emner knyttet til det enkelte studieprogram i språk, inkludert nordisk, kan fakultetet fastsette regler om språk og målform i besvarelser.

§ 6.5 Bruk av hjelpemidler og kilder

Merknad [ig58]: Fra UiO og tidl §21

§ 6.5.1. Allment om hjelpemidler og kilder

(1) Fakultet fastsetter hvilke hjelpemidler som er tillatt brukt og regler for gjennomføring av eventuell kontroll av disse.

(2) En student må kjenne til hvilke regler som gjelder i tilknytning til bruk av hjelpemidler og kilder til den enkelte vurdering og hva som ansees som fusk/forsøk på fusk i tilknytning til bruk av hjelpemidler og kilder.

§ 6.5.2 Særskilt om hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen

(1) En student må kjenne til hvilke regler som gjelder for og hvilke hjelpemidler som eventuelt kan benyttes til den enkelte skriftlige skoleeksamen. Studenten må også kjenne til hvordan fakultetet eventuelt foretar kontroll av tillatte hjelpemidler, samt hva som ansees som fusk/forsøk på fusk i tilknytning til bruk av hjelpemidler, jf. § 6.12.

(2) Dersom det angis i emnebeskrivelsen, kan studenter benytte ikke-leksikalske ordbøker. Ordbøkene må være kontrollerbare, dvs på engelsk eller skandinavisk språk. Ordbøkene skal leveres inn på forhånd og godkjennes av fakultetet. Fakultetet kan gi utfyllende regler.

Merknad [ig59]: Fra fakultære utfyllende regler

Merknad [ig60]: Tidligere § 17

§ 6.6 Når en vurdering begynner

(1) En vurdering anses påbegynt

a) ved skriftlig skoleeksamen: Straks eksamensoppgaven er utlevert. Dersom det er bestemt for vedkommende eksamen at det skal være forhåndskontroll av tillatte hjelpemidler, jf. § 6.5, anses eksamen påbegynt idet kontrollen begynner.
b) ved hjemmeeksamen: På det tidspunktet som grunnenheten har oppgitt at eksamensoppgaven kan avhentes, nedlastes eller lignende.

c) ved mappevurdering, produksjoner, eller annen løpende vurdering: Ved utløpet av innleveringsfristen for det første av arbeidene som inngår i vurderingen. Dette gjelder også om det i studieplanen eller emnebeskrivelsen er fastsatt at studenten selv kan velge hvilke(t) av arbeidene som skal danne grunnlag for karakteren.
d) ved andre vurderingsformer: Når det aktuelle emnet, den aktuelle praksisperioden etc. er påbegynt, eller når det er angitt i studieplanen eller emnebeskrivelsen.

§ 6.7 Annullering av vurderingsmelding

(1) Fakultetet avgjør om det skal være adgang for studenten til å annullere en oppmelding til vurdering. Dersom det gis adgang til å annullere oppmeldingen, er fristen 14 dager før vurderingen påbegynnes. Fakultetet kan gi utfyllende regler.

Merknad [SMS61]: Tidl § 11

(2) En student som ikke har annullert vurderingsmeldingen innen fristen har benyttet et vurderingsforsøk, se § 6.8.

Merknad [SMS62]: UIO tekst

Merknad [SMS63R62]: Tidl § 26

(3) Ved vurdering uten annulleringsordning teller ikke manglende oppmøte/innlevering som forsøk, hvis ikke annet er bestemt i fakultetets utfyllende regler.

(4) Om gyldig fravær til vurdering, se § 6.10.

(5) Om antall vurderingsforsøk, se § 6.8.

Merknad [ig64]: Tidl §26

§ 6.8 Antall vurderingsforsøk

(1) Ved Universitetet i Bergen kan det ordinært ikke gis adgang til mer enn tre vurderingsforsøk for det enkelte emne.

Begrensningen i antallet vurderingsforsøk gjelder totalt for et emne, også dersom emnet har skiftet emnekode, inngår med ulik kode i flere studieprogrammer eller inngår i ny form i et studieprogram i tilknytning til en overgangsordning.

Merknad [SMS65]: Fra UiO, gjeldende praksis v UiB

Dette gjelder også for personer uten opptak til studier ved Universitetet i Bergen som ønsker å stille seg til vurdering, jf. § 4.9, samt studenter har fått nytt opptak. Det gjelder også om emnet skal inngå i et annet program enn det programmet studenten hadde studierett til ved tidligere forsøk.

(2) Avbrudd/manglende oppmøte eller innlevering som skyldes sykdom eller annet gyldig fravær, teller ikke som vurderingsforsøk.

Om gyldig fravær, se § 6.10.

(3) Fakultetet avgjør søknad om dispensasjon med hensyn til antall vurderingsforsøk, hva som må avlegges på nytt når vurdering tidligere er bestått.

(4) En masteroppgave kan leveres på nytt én gang som et nytt vurderingsforsøk, og da innen avtalt tidspunkt og i bearbeidet form. Fakultet kan gi utfyllende regler.

Fakultetet kan gi tilsvarende regler for bacheloroppgaver.

§ 6.9 Avbrutt vurdering

Merknad [ig66]: Tidligere §25

(1) En student som har påbegynt en vurdering etter § 6.6 ansees å ha avbrutt denne om besvarelse ikke leveres innen fastsatt frist. En avbrutt vurdering teller som et vurderingsforsøk, jf. § 6.8 (tregangersregelen).

(2) Avbrudd i løpet av en skriftlig skoleeksamen skal meldes skriftlig til hovedvakten ved eksamen.

(3) Avbrudd under muntlig eksamen skal meldes skriftlig til eksaminator før den muntlige eksamenen er avsluttet.

§ 6.10 Gyldig fravær

§ 6.10.1 Hva som regnes som gyldig fravær

(1) Hvis en student avbryter en vurdering etter at fristen for å annullere vurderingsmeldingen etter § 6.7 er gått ut, ansees følgende forhold som gyldig fravær:

Merknad [ig67]: Fra tidligere definisjonsliste

a) Egen sykdom og barns sykdom, med de begrensningene som går fram av arbeidsmiljøloven § 12-9.
b) Dødsfall i nær familie eller hos andre man har et nært forhold til, dersom dødsfallet skjer innen syv dager før eksamen.
c) Begravelse eller bisettelse, jf. foregående punkt.
d) Pålegg fra offentlig myndighet om at studenten plikter å møte fram et annet sted når vurderingen finner sted.
e) Forhold som gjør det sterkt urimelig å kreve at studenten gjennomfører en vurdering.

§ 6.10.2 Krav til dokumentasjon av gyldig fravær

(1) Sykdom skal dokumenteres med attest fra lege eller annen fagkyndig person.

(2) Attesten må opplyse om at den er utstedt i anledning fravær til en vurdering ved Universitetet i Bergen samt at fraværet gjelder følgende tidspunkt:

Merknad [SMS68]: Fra Uio 7.6.5

a) dato for den aktuelle skriftlig eller muntlige skoleeksamen
b) første eksamensdag ved flere eksamensdager
c) fristen for innlevering av semesteroppgave eller tilsvarende
d) dato for utlevering av hjemmeeksamensoppgave
e) fristen for siste innlevering ved mappelevering eller annen form vurdering gjennom store deler av undervisningsperioden

I tillegg må legeattest ved avbrudd av skriftlig skoleeksamen være utstedt på den aktuelle eksamensdag.

3) Ved dødsfall, begravelse eller bisettelse må studenten oppgi hvem som er gått bort og hvilken relasjon studenten hadde til avdøde. For øvrig kreves ikke dokumentasjon.

4) Andre forhold som regnes som gyldig fravær må dokumenteres.

§ 6.10.3 Frist for innlevering av dokumentasjon

Legeattest eller tilsvarende dokumentasjon må leveres fakultetet snarest og senest en uke etter at vurderingen startet. Om når en vurdering ansees påbegynt se § 6.6.

§ 6.11 Ny vurdering

Merknad [ig69]: Tidl §11

Studenter som har gyldig fravær etter § 6.10.1 ved avsluttende skriftlig skoleeksamen har rett til ett nytt forsøk tidligst mulig i påfølgende semester, og senest i mars for vårsemesteret og i oktober for høstsemesteret. Fraværsgrunnen skal dokumenteres som beskrevet i § 6.10.2. Se § 6.10.3 for frister.

Det juridiske fakultet kan gi regler for mastergradsstudiet i rettsvitenskap som avviker fra dette.

§ 6.12 Om praktisk gjennomføring av skriftlig skoleeksamen

Merknad [ig70]: Tidligere §21

(1) Studentene plikter å rette seg etter de anvisninger som gis av hovedvakt i eksamenslokalet. Overtredelse kan medføre bortvisning fra eksamenslokalet.

a) Studiekort/legitimasjon må medbringes alle eksamensdager. Dersom dette mangler, kan fakultetet bestemme at besvarelsen skal avvises.
b) Vesker o.l. som er medbragt til eksamenslokalet må innleveres før oppgaven deles ut.
c) Mobiltelefon, musikkspillere og annet elektronisk utstyr med eller uten sender som ikke er tillatte hjelpemidler, kan ikke tas med til eksamensbordet. Slikt elektronisk utstyr må være avslått og levert inn sammen med vesker og lignende. Om tillatte hjelpemidler se § 6.5.
d) Det skal være ro og orden i eksamenslokalet slik at ingen blir forstyrret i sitt arbeide med oppgaven.
e) Studentene kan arbeide med oppgaven innenfor den oppsatte tiden. Utover dette gis det 15 minutter til å klargjøre/ordne papirene for innlevering.
f) Fakultetet gir retningslinjer for eventuell gjennomføring av faglærers eller annen lærers tilstedeværelse i eksamenslokalet under skriftlig eksamen.
g) Det skal påses at lokalene så langt som mulig har en nøytral utforming.

(2) Overtredelse av reglene her kan bli ansett som fusk eller forsøk på fusk og kan medføre annullering og utestenging i henhold til universitets- og høyskolelovens §§ 4-7 og 4-8.

§ 6.13 Særskilt tilrettelegging ved vurdering

Merknad [ig71]: Tidl §27 og 28

§ 6.13.1 Tilrettelegging

(1) En student som på grunn av sykdom/skade/funksjonsnedsettelse eller skade har vanskelighet med å gjennomføre en vurdering på vanlig måte, kan søke om tilrettelegging av vurderingen.

(2) Tilretteleggingen skal ha som formål å oppveie de ulemper funksjonsnedsettelse/ sykdommen/skaden medfører, samtidig som det i størst mulig utstrekning skal sørges for at studentene prøves likt.

Tilrettelegging kan være:

a) utvidet eksamenstid ved skoleeksamen
b) utsatt innleveringsfrist ved hjemmeeksamen og lignende prøveformer
c) anledning til lengre pauser, eventuelt med mulighet til å hvile
d) skriftlig eksamen i stedet for muntlig
e) muntlig eksamen i stedet for skriftlig
f) eget eksamenslokale med egen inspektør
g) bruk av skrivemaskin, datamaskin eller andre tekniske hjelpemidler
h) skrivehjelp, døvetolk eller annen praktisk hjelp
i) overføring av oppgavene til punktskrift eller forstørret skrift
j) høytlesning av oppgaveteksten
k) høytlesning av besvarelsen for korrektur.

(3) Dersom det innvilges bruk av datamaskin som særskilt tilrettelegging, kan det bestemmes at kandidatene ikke skal ha anledning til å bruke programmer for korrektur av rettskriving, grammatikk m.m.

(4) Studenten kan be om at attest for dysleksi (anonymisert) legges ved kandidatens skriftlige besvarelse ved sensur, dersom dette har vært grunnlag for en innvilget tilrettelegging.

(5) Studenter som ammer kan søke om tid til å amme i forbindelse med skriftlig skoleeksamen.

§ 6.13.2 Søknadsfrist

Frist for å søke om tilrettelegging er en måned før eksamen eller samtidig med vurderingsmelding hvis fristen for oppmelding er mindre enn en måned før eksamen. Er funksjonsnedsettelsen oppstått etter fristens utløp, eller hvis andre særlige grunner tilsier det, kan fristen fravikes.

§ 6.13.3 Krav til dokumentasjon

Behovet for de omsøkte tilretteleggingene må dokumenteres ved attest fra lege eller annen sakkyndig. Attesten skal inneholde de opplysningene som er nødvendige for å avgjøre hvilke(n) tilrettelegging(er) som nødvendig(e.). Behovet må dokumenteres på

nytt hver gang studenten melder seg til vurdering/bekrefter utdanningsplanen. For kroniske lidelser kan det gjøres unntak fra dette.

§ 6.13.4 Søknadsbehandling

Studieadministrativ avdeling behandler søknader om tilrettelegging av vurdering i samråd med fakultetet.

§ 6.14 Sted for vurdering

(1) Sted for vurdering er Universitetet i Bergen, herunder Universitetet i Bergens datanettverk og sykehusene med universitetsundervisning.

(2) Fakultetet kan i særlige tilfeller gi dispensasjon mht. fastsatt sted for vurdering. Søknad om dette må være innkommet senest fire uker før vurderingen skal påbegynne.

(3) Fakultetet kan i emnebeskrivelsen fastsette annet sted for vurdering.

KAPITTEL 7 KARAKTERSYSTEM OG SENSUR

Fastsatt med hjemmel i § 3-9 og § 5-3 i univl. av 1. april 2005.

§ 7.1 Karaktersystem

(1) Enhver vurdering skal føre fram til et vurderingsuttrykk (karakter). Karakteren skal angis på en av to måter; enten

Som 'Bestått' eller 'Ikke bestått', på engelsk 'Pass/Fail', eller

Som en bokstav, etter skalaen A, B, C, D, E, F.

(2) Når universitets- og høyskolelovens karakterskala bestått/ikke bestått benyttes, skal dette være et selvstendig vurderingsuttrykk uten sammenheng med den graderte karakterskalaen.

(3) De ulike karakterene skal gis etter følgende allmenne, kvalitative kriterier:

Bokmål:

Symbol	Betegnelse	Generell, kvalitativ, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Nynorsk:

Symbol	Nemning	Generell, kvalitativ, ikkje fagspesifikk omtale av vurderingskriterium
A	Framifrå	Framifrå prestasjon som skil seg klart ut. Kandidaten syner særs god vurderingsevne og stor av sjølvstende.
B	Mykje god	Mykje god prestasjon. Kandidaten syner mykje god vurderingsevne og sjølvstende.
C	God	Jamt god prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda. Kandidaten syner god vurderingsevne og sjølstende på dei viktigaste områda.
D	Nokså god	Akseptabel prestasjon med nokre vesentlege manglar. Kandidaten syner ein viss grad av vurderingsevne og sjølstende.
E	Tilstrekkeleg	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskrava, men heller ikkje meir. Kandidaten syner lita vurderingsevne og lite sjølstende.
F	Ikkje greidd	Prestasjon som ikkje tilfredsstiller dei faglege minimumskrava. Kandidaten syner både manglande vurderingsevne og sjølstende.

Engelsk:

Symbol	Description	General, qualitative, non-subject specific description of the assessment valuation criteria
A	Excellent	An excellent performance, clearly outstanding. The candidate demonstrates excellent judgement and a high degree of independent thinking.
B	Very good	A very good performance. The candidate demonstrates sound judgement and a very good degree of independent thinking.
C	Good	A good performance in most areas. The candidate demonstrates a reasonable degree of judgement and independent thinking in the most important areas.
D	Satisfactory	A satisfactory performance, but with significant shortcomings. The candidate demonstrates a limited degree of judgement and independent thinking.
E	Sufficient	A performance that meets the minimum criteria, but no more. The candidate demonstrates a very limited degree of judgement and independent thinking.
F	Fail	A performance that does not meet the minimum academic criteria. The candidate demonstrates an absence of both judgement and independent thinking.

§ 7.2 Sensur

1) En student som har levert besvarelse eller avsluttet muntlig eksamen, kan ikke unndra seg sensur.

Merknad [ig72]: UiB § 25 6 kulepunkt

(2) Dersom en student gjennomfører vurdering i samme emne flere ganger, vil den beste karakteren gjelde som endelig karakter.

Merknad [ig73]: Fra UiO, men er gjeldende praksis ved UiB

(3) Vurderingskriteriene som benyttes ved sensuren bør i størst mulig grad være tilgjengelige for studentene. Dersom det blir utarbeidet retningslinjer til bruk for sensor(ene) ved den enkelte vurdering, skal disse være tilgjengelige for enhver etter at sensurvedtaket er kunngjort.

(4) Dersom en skriftlig eksamensbesvarelse er skrevet så utydelig at det volder betydelige vanskeligheter ved sensuren, kan det kreves at kandidaten framskaffer en leselig avskrift av besvarelsen. Fristen for dette skal normalt være innen utgangen av andre arbeidsdag etter at kravet har kommet fram til kandidaten.

7.2.1 Sensurfrist

Dersom sensuren blir forsinket i forhold til den lovbestemte fristen på tre uker etter universitets- og høyskoleloven § 3-9 (4) eller den datoen som er gjort kjent for studentene, skal dette kunngjøres med opplysning om ny dato for sensur.

7.2.2 Protokoll

Det skal føres protokoll for all sensur, også klagesensur. Alle sensorene skal skrive under protokollen, og underskriftene skal foreligge i original. Universitetsdirektøren kan gi nærmere regler.

7.3 Sensor

Merknad [ig74]: Tidligere § 19

7.3.1 Allment om sensor

(1) Sensor er enhver som deltar i bedømmelse av studentens prestasjoner i henhold til karakterskalaen beskrevet i § 7.1.

(2) Fakultet oppnevner sensorer. Virketid er normalt 2 år.

Merknad [ig75]: Tilføyelse, gjenspeiler praksis i dag

(3) Sensorer kan være interne eller eksterne. Eksterne sensorer hentes utenfor institusjonen.

Ekstern sensor kan enten bedømme studenters enkeltprestasjoner eller vurdere et studieprogram eller deler av dette, som programsensor. Nærmere regler om bruken av programsensor går fram av *"Retningslinjer for programsensor ved UiB"*, fastsatt av universitetsstyret 24.09.09.

7.3.2 Krav til antall sensorer

(1) *Masteroppgaver*

Ved bedømmelse av masteroppgave er det krav om minst to sensorer, hvorav den ene må være ekstern. Fakultetet kan i utfyllende regler bestemme at veileder ikke kan være medlem av kommisjonen.

(2) *Klage*
Ved ny sensurering etter universitets- og høyskoleloven §§ 5-2 og 5-3, er det krav om minst to sensorer, hvorav den ene må være ekstern.

(3) *Muntlig eksamen*
Ved muntlig eksamen skal det være minst to sensorer, hvorav den ene normalt skal være ekstern. Dersom ingen av sensorene er eksterne, må vurderingsordningen godkjennes særskilt av fakultetet, basert på programsensors evaluering av vurderingsordningen.

Fakultetet kan i utfyllende regler gjøre unntak fra dette for visse typer løpende vurderinger hvor et slikt krav er særlig vanskelig å praktisere.

(4) *Andre vurderingsformer*
For øvrig kan fakultetet fastsette antallet sensorer og bruk av ekstern sensor ved den enkelte vurdering i utfyllende regler.

§ 7.4 Kunngjøring av sensur, frist for begrunnelse og klage

Merknad [ig76]: Fra tidl § 22, men med ny overslrift

(1) Kunngjøring skjer elektronisk, eventuelt også ved oppslag på universitetets område.

(2) Ved kunngjøring av sensur føres det kun opp student/kandidatnummer og karakter.

(3) Ved kunngjøringen skal det opplyses om retten til å kreve begrunnelse for karakterfastsettelsen, jf. universitets- og høgskoleloven § 5-3, retten til å klage på karakteren, jf. universitets- og høyskolelovens § 5-3, og retten til å klage på formelle feil ved eksamen, jf. lovens § 5-2.

(4) Det skal videre opplyses om hvilke frister som gjelder for begrunnelse og klage, utgangspunkt for fristberegning, hvor studenten skal henvende seg for å få begrunnelsen og til hvem klagen skal rettes, samt at kandidatene har krav på kopi av sine besvarelser dersom de ikke allerede har fått det, jf. forvaltningslovens § 18.

(5) Klagefristen er tre uker. Dersom sensuren faller i perioden 20. desember - 2. januar skal fristen begynne å løpe fra 2. januar. Faller sensuren i perioden etter 20. juni, men før høstsemesteret begynner, skal fristen begynne å løpe fra mandagen i den uken høstsemesteret begynner.

§ 7.5 Begrunnelse og klage

Merknad [ig77]: Fra tidl § 23

(1) Studenten har rett til å få begrunnelse for den fastsatte karakteren, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-3, nr. 1 og nr. 2. Studenten har på samme vilkår rett til å få begrunnelse for klagesensur.

(2) Krav om begrunnelse for og klage over karakterfastsettelsen skal stiles til fakultetet. Klage over formelle feil ved eksamen stiles til Den sentrale klagenemnd og sendes til fakultetet. Fakultetets oversendingsbrev til klagenemnda sendes i kopi til klageren.

(3) Ved gruppevurdering har hver enkelt student rett til å klage over sensuren. De øvrige studentene som har deltatt i gruppen, skal gis anledning til å uttale seg om alle innkomne klager. Dersom karakteren blir endret etter klagebehandlingen, gjelder endringen for alle studentene i gruppen, også for de(n) som ikke har framsatt klage.

Merknad [ig78]: Tidl § 24

§ 7.6 Begrensninger i klageretten

(1) For klagebehandlingen vises til reglene i universitets- og høyskoleloven § 5-3, nr. 1 og nr. 2.

(2) Klage over vurdering av enkeltarbeider som inngår i en mappevurdering eller annen løpende vurdering med flere innleveringer, kan som hovedregel finne sted først når det samlede resultatet fra emnet er kunngjort. Fakultetet kan i emnebeskrivelsen fastsette at klageprosedyre kan finne sted allerede etter separat prøve når resultatet er til hinder for videre studieprogresjon i semesteret.

§ 7.7 Anonymitet ved sensur og ved klage over karakterfastsettingen

(1) Kandidatens anonymitet ved sensur må sikres så langt det er faglig eller praktisk mulig.

(2) Ved klage over karakterfastsettingen skal klagerens anonymitet sikres dersom dette er praktisk mulig.

(3) Fakultetet kan gjøre karakterfastsettingen, eventuell sensorveiledning, inkludert eventuell skriftlig begrunnelse for klagen, kjent for sensorene som foretar ny sensurering av klagerens prestasjon.

Merknad [ig79]: Tidl § 15

§ 7.8 Beregning av gjennomsnitt av bokstavkarakterer

(1) Utregningen av karakteren i et emne med flere deler, skjer etter den forhåndsfastsatte vekten for hver vurderingsdel. Vekten skal angis i studieplanen eller emnebeskrivelsen som en brøk eller prosentandel av den samlede karakteren.
For beregning av samlet karakterer fastsettes en tallverdi for bokstavkarakterene, slik at A=5, B=4, C=3, D=2, E=1

Merknad [ig80]: Her kan vi evt benytte tallskala fra FS, jf UiOs regelverk.

(2) For utregningen av gjennomsnittskarakteren i en emnegruppe/spesialisering/hovedkarakter, må karakteren fra de enkelte emnene inngå i forhold til emnenes studiepoengantall.
For beregning av gjennomsnitt av bokstavkarakterer må det fastsettes en tallverdier for bokstavkarakterene, slik at A=5, B=4, C=3, D=2, E=1

(3) Gjennomsnittet beregnes med én desimal. Etter ordinære avrundingsregler foretas avrunding til helt tall, som gir bokstavkarakter i samsvar med tallverdien i punkt 2.

Merknad [ig81]: Siste ledd fra tidl § 15 utgår, kan beskrives i utfyllende regler ved behov

§ 7.9 Justerende muntlig

(1) Justerende muntlig prøve kan justere karakteren på bestått resultat som er satt på et forutgående skriftlig arbeid opp eller ned med en karakter.

Merknad [ig82]: Tidl § 16

Merknad [ig83]: Tilføyelse etter dagens praksis

(2) Ved manglende frammøte til justerende muntlig prøve, anses studenten å ha avbrutt vurderingen i hele emnet, jf. § 6.9.

(3) Ved justerende muntlig prøve skal kandidaten hovedsakelig prøves i emner som er behandlet i det forutgående skriftlige arbeidet.

Merknad [ig84]: Tidl §42

KAPITTEL 8 VITNEMÅL, DIPLOMA SUPPLEMENT OG KARAKTERUTSKRIFT

Fastsatt med hjemmel i § 3-11 i univl. av 1. april 2005.

§ 8.1 Vitnemål

(1) Utdanningsplanen er grunnlag for vitnemål. Vitnemål for oppnådd grad utstedes når kravene i utdanningsplanen er fullført.

(2) Vitnemål for oppnådd grad skal opplyse om grunnlaget for tildeling av graden. Alle emner som inngår i graden, skal fremkomme på vitnemålet.

(3) Ved oppnådd bachelorgrad, jf. § 2.2, utstedes vitnemål som angir hvilket studieprogram som er fullført og ved hvilket fakultet studieprogrammet er fullført. Spesialisering og eventuell studieretning skal angis på vitnemålet med mindre den fremkommer i studieprogrammets tittel.

(4) Ved oppnådd mastergrad, jf. § 2.3, utstedes vitnemål som angir hvilket studieprogram som er fullført og ved hvilket fakultet studieprogrammet er fullført, i tillegg til eventuell studieretning.

(5) Vitnemålet skal inneholde beskrivelse av gradsstrukturen og studieprogrammets innhold. Beskrivelsen skal omfatte kandidatens læringsutbytte.

(6) Dersom utdanningen er gitt i samarbeid med andre institusjoner skal dette fremgå av vitnemålet.

Ved felles studieprogram utstedes vitnemål for fullført grad av den institusjonen som har opprettet studieprogrammet. Ved fellesgrad reguleres bestemmelsene om vitnemål i samarbeidsavtalen.

(7) Universitetsdirektøren kan i nærmere regler til § 8.1 fastsette bestemmelser om utformingen av vitnemål.

(8) Fakultetet selv utsteder vitnemål, og det enkelte vitnemålet utstedes bare én gang. I særlige tilfeller kan fakultetet ved tap av vitnemål utstede duplikat.

(9) Vitnemål utstedes på bokmål, nynorsk og for engelskspråklige studieprogrammer på engelsk. Universitetet i Bergen oversetter ikke til andre språk.

§ 8.2 Diploma Supplement

(1) Et eget vitnemålstillegg på engelsk (Diploma Supplement) gir en nærmere beskrivelse av kandidatens utdanning og av høgre norsk utdanningssystem. Tillegget følger vitnemålet og er kun gyldig sammen med dette.

§ 8.3 Karakterutskrift

(1) Alle som har avlagt studiepoeng ved Universitetet i Bergen kan be om karakterutskrift.

Merknad [UiB85]: Tilføyelse, finnes ikke i dagens grads-studiereglement

(2) Karakterutskrifter skal inneholde en oversikt over alle emner en person har bestått ved Universitetet i Bergen.

(3) Karakterutskrifter utstedes på nynorsk/bokmål eller engelsk.

(4) Studieadministrativ avdeling sørger for utstedelsen av karakterutskrifter.

§ 8.4 Autorisasjon for helsepersonell

Universitetet i Bergen sender etter bestemte rutiner melding om oppnådde grader innenfor helsefagene, henholdsvis cand.med., cand.psych., master i farmasi, master i odontologi og bachelor i tannpleie, til Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH).